

Список використаних джерел:

1. Трагедія українських сміттєзвалищ. URL: <https://vtorma.ua/ru/utilizatsiya-musora-na-poligonah-tbo/>
2. Цифра вражає: скільки відходів попадає на звалища в Україні. URL: https://trends.24tv.ua/ru/cifra-vpechatljaet-skolko-othodov-ukraine-popadaet-svalki_n1796477

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В. І. ТРОЯН, доктор філософії, ст. вик.

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

24 лютого 2022 року історія українського державотворення кардинально змінила свій хід, у зв'язку з повномасштабною військовою агресією Російської Федерації проти України. Це викликало відповідну реакцію з боку органів публічної влади та глави Української держави зокрема. Запровадження в Україні воєнного стану змінило функціонування та розвиток суспільних відносин в усіх сферах суспільного життя. І пересічні громадяни, і представники громадськості, і публічна адміністрація – усі мобілізувалися для протидії ворогу [1].

Разом з тим, особливу відповідальність за таких умов було покладено на органи державної влади та місцевого самоврядування, що представляють інтереси відповідних територіальних громад. Відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», органи місцевого самоврядування і далі здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України, цим та іншими законами України. Військове командування разом із Міністерством внутрішніх справ України, іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування має забезпечити передбачені Законом України «Про правовий режим воєнного стану» заходи й повноваження, необхідні для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави [2].

Незважаючи на воєнний стан, більшість реформ, що мають місце в Україні, так чи інакше продовжили свій розвиток у напрямку європейської інтеграції. Це стосується і територіальної реформи та реформи місцевого самоврядування. Основним її змістом є децентралізація влади та формування об'єднаних територіальних громад, як основних суб'єктів місцевого самоврядування, а також створення передумов для їх самодостатнього та економічно ефективного розвитку.

З метою забезпечення реалізації територіальними громадами зазначених повноважень в Україні було започатковано муніципальну та територіальну реформи. Зокрема, 1 квітня 2014 року було схвалено Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [3].

Сьогодні в Україні завершено формування трирівневої системи адміністративного устрою, що складається з регіонів (їх – 27 (області, АРК, міста Київ та Севастополь), районів (де-юре в Україні 140 районів, бо 14 районів у АР

Крим будуть ліквідовані лише після деокупації, замість них буде створено 10 нових районів. Разом з тим, близько 1/6 районів перебувають на тимчасово окупованій території Луганської, Донецької, Херсонської, Запорізької, Дніпровської та Харківської областей. До реформи в Україні було – 490 районів), 12 червня 2020 року відповідно до закону № 562-ІХ уряд визначив адміністративні центри і території територіальних громад на основі раніше об'єднаних громад і попередньо затверджених перспективних планів. Усього було затверджено 1470 громад, які повністю охоплювали території 24 областей. До реформи було 11,5 тисяч громад [4].

Мінреінтеграції оновило перелік територіальних громад, які розташовані у районах проведення бойових дій, оточенні або перебувають у тимчасовій окупації. Станом на 17 серпня таких громад уже налічується 323 у дев'яти областях України.

Разом з тим, варто зазначити, що у вересні 2022 року було деокуповано практично 90% Харківської області. Першочерговим завданням місцевої влади на зазначених територіях є забезпечення життєдіяльності громад. Адже люди мають отримувати всю потрібну допомогу і принаймні найнеобхідніші послуги. Оскільки органи місцевого самоврядування на деокупованих територіях можуть не мати більшості голосів для ухвалення важливих для життєдіяльності громад рішень, єдиним раціональним кроком для відновлення дієздатності ОТГ є створення військових адміністрацій.

Створення військових адміністрацій – найефективніший шлях налагодити усі необхідні процеси, відновити послуги і забезпечити безпеку людей у звільнених громадах. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про воєнний стан», військові адміністрації населених пунктів формуються з військовослужбовців військових формувань, утворених відповідно до законів України, осіб рядового і начальницького складу правоохоронних органів, служби цивільного захисту, які відряджаються до них у встановленому законодавством порядку для виконання завдань в інтересах оборони держави та її безпеки із залишенням на військовій службі, службі в правоохоронних органах, органах та підрозділах цивільного захисту без виключення зі списків особового складу, а також працівників, які уклали трудовий договір з обласними військовими адміністраціями (у разі їх утворення) або з Генеральним штабом Збройних Сил України (якщо у відповідній області не утворено обласну військову адміністрацію) [2].

Отже, на час дії воєнного стану військові адміністрації виконують повноваження органів місцевого самоврядування в об'єднаних територіальних громадах. Держава надає підтримку таким громадам в інформаційній, освітній, організаційній, методологічній та фінансовій формах.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 року № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.
2. Євдокімов О.В. Проблеми розвитку відокремлених територіальних громад. Бізнес Інформ. 2018. № 5. С. 100–104.

3. Тимечко І.Р. Узагальнення підходів щодо сутності територіальної громади України. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2017. № 1 (7). С. 164–170.

4. Баймуратов М.О. Територіальна громада у національному та міжнародному вимірах. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. 2017. Вип. 13. С. 121–132.

5. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.

6. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад. Київ: Асоціація міст України, 2020. 140 с.

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В. В. КОНЕНКО, канд. екон. наук, доцент,
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

Антикризове управління в умовах воєнного часу - це складне завдання, яке вимагає не тільки стратегічного планування, а й вміння адаптуватися до непередбачуваних обставин. Підприємства, які успішно впроваджують комплексні стратегії антикризового управління, зберігають свою стійкість та спроможність функціонувати в умовах нестабільності.

У сучасних умовах воєнного конфлікту актуальним є питання необхідності створення ефективної системи управління кризовими ситуаціями на підприємствах. Більшість вітчизняних підприємств переживають кризовий період, що виражається у збитковій економічній діяльності, низькій фінансовій стійкості, дефіциті робочої сили, зменшенні попиту та логістичних труднощах [1]. Часто криза на підприємстві виникає через невідповідність фінансово-економічних параметрів умовам ринкового середовища, що, в свою чергу, пов'язано із неправильно обраною стратегією.

За результатами досліджень Європейської Бізнес Асоціації, 13% компаній повноцінно ведуть бізнес, 42% «заморожені», 13% – перемістилися в інтернет, 31% – поки що «на паузі», але планують відновити роботу. І лише 4 % прийняли рішення про ліквідацію, досить оптимістичні цифри, враховуючи ситуацію [2].

На сьогоднішній день українські підприємці стикаються з низкою викликів, які суттєво ускладнюють їхню діяльність:

1) *вплив військових дій:*

– воєнні дії на більшій частині території значно утруднюють функціонування бізнесу внаслідок загрози життю людей та знищеної інфраструктури;

– половина ВВП країни припадає на «гарячі» регіони, такі як Харків, Київ, Миколаїв та Маріуполь;

2) *проблеми логістики:*